

לונדון, 24.5.37 (באה"צ)

קפלן היקר -

הידיעות המגיעות אלי מפולין וגליציה המזרחית מראות על הלך-רוח דפטיסטי בקרב חברינו ביחס למפעל השקל. הבוקר קבלתי מכתב מגרובובסקי האומר: "בין חבריו שורר יאוש ואפסיה". בבחירות לקהילה נחלה המפלגה כשלון - ונפלה רוחם. יש ירידה בחלוץ ובעובד - אבל הירידה העיקרית אני רואה במצב רוחם של עסקני המפלגה.

אני אצא לפולין בסוף השבוע הבא, ומארבע עד עשרה ביוני יש בדעתי לבקר בוורשו, לודז ולמברג.

פלגרפתי להנהלה שיגדילו האחוז למפלגות מ-15 לעשרים. הבוקר קיבלתי חשבה שלילית של גרינבוים. אני עומד על דרישה זו בכל הווקף, ואיני מקבל את גרינבוים כפוסק היחיד. ועליך להתערב בדבר - אם יש צורך תקרא ישיבת הנהלה הציונית, להחליט בלבר.

יש גם הכרח בעזרה כספית מטעם המפלגה, גרובובסקי דורש 500 לא"י. זהו סכום בלתי אפשרי. אולם מן ההכרח לעזור - ובשעת דחק נוכל למצוא כספים בארץ. עלינו לבוא לעזרה שחי הארצות העיקריות האלה - פולין וגליציה המזרחית. לפי דבריו של גרובובסקי דווקא בגליציה המערבית חברינו הם יותר אופטימיים.

הזמן קצר - והעזרה צריכה להגות מיד.

- - - -

דוב ראה הבוקר את מרסין למסור לו רשמיו מהלבנון ורצון הלבנונים להיות סמוכים לבית הלאומי. אגב שמע שיחה טלפונית של מ. שלפיה, יוצא שבין הועדה ובין המשלחת הערבית (ג'מאל) יש קשרים. מרסין התעניין בהרכב הישוב הלבנוני ובנימוקי הרציפות: כסחון וקשרים מסחריים. מכאן יש ללמוד ששאלת החלוקה לא ירדה עוד מעל הפרק (פה נפוצו שמועות "שהחכנית" נחבטלה - ובמקומה דנים בהצעת הקנטוניזציה).

מרסין הגיד לו שהרפורם יהיה מוכן בתחילת החודש הבא. מ. סבור שהרפורם לא יניח דעתם של "הקיצוניים" בשני המחנות, ושהממשלה תאשר הרפורם.

הבוקר הבשנו החומר חזעום שיש לנו על עבר הירדן - החזכיר הערבי וחמצית מכחבו של חנקין.

אה"צ יש לנו - לדוב, ברל ולי - פגישה עם ועדת האקסקוטיבה של מפלגת העבודה: אמלי, מוריסון ועוד.

אמש נסתיימה ועדת ציוני אנגליה. חוויכוח העיקרי היה כמובן על "התכנית". נמצא גם ציר שדיכר בגלוי בעד - והיו לו תומכים באולם. בנטוויץ גילה את התרופה ליחסים היהודים הערבים: העסקת פועלים ערבים במשק היהודי. בנאום הנעילה עניתי לו. מפעל השקל באהגליה הוא לא רע. ב.ג.

24.5.37

ברבע לפני חמש נפגשנו - דוב, ברל ואנכי עם ועדת האקסקוטיבה באחד החדרים של "הבית" מצדם הסתחפו דלטון, דלט, מוריסון, סנד לורנס, גיליס, מידלטון ועוד ארבעה שאיני יודע שמוהיהם. דלטון שישב ראש, קידם אותנו בברכה. הרפורט עומד להופיע בקרוב. אינט יודעים כמובן חכנו אבל ישמחו לשמע חוות דעתנו, אם בצורה של שאלות או של הצהרה, פתחתי וציינתי שהשאלה המרכזית, אצא היא שאלת העליה. בשנה שלפני המהומות הגיעו העליה לששים ושנים אלף - ומספר זה לא סיפק אז לא רק צרכי העם היהודי אלא אפילו צרכי הארץ, והיה לנו מחסור בפועלים. הסברתי מה בשבילנו צמצום העליה: בשביל העולים שזוהי תקוות חייהם האחת, בשביל הארץ אשר תתנוון בלי עליה גדלה, לא רק היהודים אלא גם הערבים כי כל השרותים ירדו וההתפתחות תתעכב. בשביל העם היהודי בגולה וביחוד במזרח ובמרכז אירופה - תגבורת האנטישמיות והרדיפות. ואנו רוצים שסטלגה חקבל עמדה ברורה בגולה יסודית זו. דוב מילא אחרי דברי בענין השידול הנוכחי. דלטון, מידלטון ומוריסון הציגו שאלות על העליה בשנה האחרונה, על חוסר עבודה יהודי וערבי, על הערכת יכולת הקליטה - משאלות אלו נחברר שאינם יודעים להבדל בין עליה עברית ועליה מסוג אחר. והסברתי להם חוקת העליה וסידורה, איך אנו קובעים מכסת העליה העובדת, טובי העולים השונים ומצב העבודה בארץ.